

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitv Ivcvndissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XIII. Plurimos Temulentia dignitatis gradu deiectos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

CAPVT XIII.

Plurimos Temulentia dignitatis gradu deiectos.

Quam noceat Ebrietas bono publico sat dictum. nunc quàm infesta sit cuiusq; hominis fortunæ bonis, declarandum. Honor & exultatio primum tenent locum; Res familiares sequitur. de illis primum, & hoc loco.

Valdè turpe est, inquit Augustinus, vt quem non vincit homo, vincat libido; & obruatur vino, qui non vincitur ferro. Et alibi: Per vinolentiam plurimi plurimæque, à pio sanctoque proposito excidère, & sui oblitii, amissis honoribus, ignobiles remanserunt, & sedibus paternis profugi, vitam vt sumpserunt, finierunt. Liquec id primum exemplo à Daniele Propheta posteritati transmissio. Balthasar Rex amplum optimatibus Regni sui conuiuium apparauerat, in quo vnusquisque secundum suam ætatem bibebat, hoc est, egregiè potitabat. Præcepit ergò iam temulentus, vt afferrentur vasa aurea, & argentea, quæ abspertauerat Nabuchodonosor pater eius de Templo, quod fuit in Hierusalem, vt biberent in eis Rex & Optimates eius, vxoresque eius & Concubinæ illius. Bibebant ergò vinum, & laudabant Deos suos aureos atque argenteos, æreos, ferreos, ligneosque & lapideos. In eadem hora apparuerunt digiti, quasi manus hominis scribentis contrâ candela-brum, in superficie parietis aulae Regiæ. Et Rex aspiciebat articulos manus scribentis. tunc facies Regis commutata est, & cogitationes eius cõturbabant eum, & cõpages re-nim eius soluebãtur, & genua eius ad seinuicè collidebã-tur. Introducuntur itaq; Magi, Chaldei, & Aruspices & sapientes Babylonis, sed corũ nemo, aut scripturã legere,

Epist. 140.

Idè ad sa-cr. uirg.

Daniel. 5.

legere, aut interpretationem eius indicare Regi poterat. Daniel demum proponitur, utpote qui patri eius olim, in huiusmodi arcanis euoluendis, operam eximie suam probauerat. Is adductus, inter alia sic Regem est allocutus. *Tu quoque (O Rex) non humiliasti cor tuum, sed aduersus Dominatorem cœli eleuatus es, & vasa domus eius allata sunt coram te; & tu & optimates tui, & vxores tuæ, & concubinae tuæ vinum bibistis in eis; Deos quoque argenteos & aureos, & æreos, ferreos, ligneosque & lapideos, qui non vident, neque audiunt, neque sentiunt, laudasti. porrò Deum, qui habet flatum tuum in manu sua, & omnes vias tuas, non glorificasti: idcirco ab eo missus est articulus manus, qui scripsit hoc quod exaratum est. hæc est autem scriptura qua digesta est. M-ANE THECEL PH-ARES. Et hæc est interpretatio sermonis, M-ANE. numerauit Deus Regnum tuum, & compleuit illud. THECEL. appensus es in statera, & inuentus es minus habens. PH-ARES. Diuisum est Regnum tuum, & datum est Medis & Persis. Eadem nocte interfectus est Baltasar Rex Chaldæus, Et Darius Medus successit in Regno annos natus sexaginta duos. Ita Temulentia Chaldæorum Regem & Regno exiit, & vita spoliauit. In hunc Prophetæ locum, celeberrimus ille, & fecundissimus pariter, ac facundissimus, diuinarum literarum interpres, & commentator Benedictus Pererius (quo, difficiliora quædã scripturæ loca interpretante, me Romæ olim Præ-Danielem, ceptore vsum, haud immeritò, dum viuam, gloria-
 bor, tanto licet Magistro, eheu quàm indignus discipulus) huiusmodi declaratione vtitur. Circa illa verba præcepit Rex temulentus, vel vt est græcè, in gustu vini, vt afferrentur vasa Templi Dei; sic scribit Theodoretus. His verbis docet nos Daniel non solum impietatis*

**Baltasar
 Rex Temulentus
 & Vita &
 Regno
 exiuit.**

**Li. 5. Com-
 mentar. in
 Daniele, p.
 super ca. 5.**

exuperantiam, sed etiam damnum ab intemperantia vini profectum. Bibens enim Rex dixit in gustu vini. Obruit namque rationem Ebrietas, & incontinentia peperit insaniam, & dicata Deo vasa, quæ Nabuchodonosor in honore habuerat, & ab humanis vsibus separauerat, ea Baltasar vt communia & prophana, impurè tractare ausus est. Exinde discitur, Ebrietate non rarò vitam cum dignitate amitti.

Et alia huius rei, non pauca, nobis ex historiis Exempla luppent. Cùm Ludouicus Pius Regna inter filios diuideret, Aquitaniam Pipino Nepoti suo, ex Pipino fratre, Prouinciam dedit; sed Ebrietasque cōmessationibus ille, interdium noctuq; sine interruptione vacans, cum prouincia vndique cædibus, & rapinis, infesta esset, malignis quibusq; impunè grassantibus, ab indigenis capitur Pipinus, vt Regno inutilis, & Carolo Caluo traditur, qui eum consilio Episcoporum Monasterio ad vitæ dies includit. Quid huic Pipino lucri attulit Ebrietas? & Regia dignitate, & honore eum priuauit. ergone immeritò quis tunc ad eum, illud Ciceronis: $\Delta\iota\omicron\upsilon\upsilon\sigma\iota\omicron\varsigma$ $\varphi\iota\kappa\omicron\iota\upsilon\beta\epsilon\tau\epsilon$ vsurpasset? hæc namq; Ebrietati est ingenua virtus, vt ea multi, quod vulgò tritum, ab equo ad alinum defluerint.

Idem sanè quibusdam Regis Antigoni Ducibus, autore Plutarcho contigit. Rex enim milites quosdam gregarios cernens, armatos galea, ferreis thoracibus ac loriceis indutos, artificiosa lacertorum vi, hastas & magni ponderis globos contorquere; hoc admodum delectatus spectaculo, Duces copiarum accersi iubet, vt strenuos illos, ac laboriosos athletas, pleno corâ ipsis ore laudaret. Nunciatur Antigono Duces potationibus operâ nauare; quæ res ita bilei mouit, vt illos præfecturis exutos, in priuatorû

Cuspinia.
in histor.
Francorû.

Pipinus ob
temulentiã
principatu
deiectus.

Ad Atti-
cum.

Plutar. A-
poph. et ex
eo Conrad.
Lycosth. in
Theatro
vitæ humi-
par. 2. li. 13.

D for-

sortem redigeret, & egregios illos milites, eorum vice, honoribus illis præficeret.

Fulgos. l. 2. cap. 1.

Ventripotentium ignominia apud Romanos.

Et Romanis quoque eum in modum perosa erat Ebrietas, ut equestris ordinis ventricosos milites, quos obesi vastique corporis erant, equis priuarent, quasi ventris prægradis indicio, vino & crapule addictos, genioque deuotos, atque ob eam causam, pro patria fortiter gerendis rebus, parum idoneos. æquum rebantur, eos, qui nimia cibi potusque ingurgitatione se patriæ iniuriles effecissent, publico etiam patriæ honore, soli virtuti debito, carere.

Et plura si collibitum foret, in hanc sententiam essent in promptu, ni prolixitatis nota nobis extimescenda, obstitere. hæc verò sufficiant modò, dum ad alia vocamur.

CAPVT XIV.

Varia ex temulentia ineptia quas plerique Temulenti edunt.

Histor.

Deor. gen. vii. Synag. maie 8.

Bacchi nomen unde deductum?

Bacchus in sidens curru cur à

Pantheris trahatur?

Ad Messalam.

Lib 5. Genealogiarum.

Bacchus, authore Lilio Gregorio Gyrardo, dictus est: ἀπὸ τῶ βαχέων, hoc est ab *incompositè vociferando*. vel secundum Eustathium ἀπὸ τῶ βαχέων, quod est *vlulare* aut *inconditè clamare*. Philostratus apud eundem docet, Bacchi currum, in quo pingitur, idè iunctum esse Pantheris, à quibus trahatur, eò, quòd sicut animal illud cum calidissimum sit, leuissimèque instar Simiæ saltitet, ac nugetur: sic quoque Temulenti, atque ut Tibullus,

Villa Maronco sedati tempora Baccho.

Bocatus verò, Bacchum idè à veteribus, insidentem curru, depictum vult, ut ostendatur, ita hominis cerebrum interdum mero plus nimio in orbem agi, quemadmodum currus rotas, celeri cursu, in gyrù torqueri cernimus. Huius generis periculum da est